

Hea lugeja!

Alates juunist hakkab ilmuma Tõrva, Helme, Hummuli ja Põdrala ühisleht. Kaastöid ja vihjeid ootame e-posti aadressil:

kuldne@kuldne.com

Selles lehenumbris

“Kevadtorm” Helmes lk 2

Tõnu Kilgas jagas killukesi kirevast elust lk 3

Puuetega inimeste võimalused tööd teha lk 4

HELME - TÕRVA ELU

Nr 5 (290) 29. mai 2014.

Väljaandjad: Helme vallavalitsus tel 766 8452, Tõrva linnavalitsus tel 766 5310 | Toimetaja: Talvi Must, tel 763 2504, e-post: talvi.must@gmail.com | Kujundus: Kuldne Lammas | Trükk: OÜ Rebellis

Järgmine leht ilmub juunis.

Tõrva noormees sai kaitseministri nõunikuks

♦ Karl Kirt on Tõrvast pärit noormees, kes on kodulinnas tuntud kui aktiivne linlane. Hiljuti sai noormehest aga kaitseminister Sven Mikseri nõunik.

Karl Kirt

Foto: Erakogu

Olete kaitseminister Sven Mikseri nõunik. Kuidas te selle töökoha saite?

„Sellele kohale kandideerida ei saanud ning ettepanek tuli kaitseministrilt otse. Tuleb tunnistada, et see on suur au, kui minister taolise ettepaneku teeb. Mõtlemissaaga palju ei antud ja tegelikult oli see pakkumine, millest keelduda ei saanud.“

Kui suure üllatusena tuli, et just teid sooviti sellele ametikohale?

„Minu jaoks oli see suur üllatus. Ei osanud isegi mõelda, et minule ettepanek tehakse. Seetõttu on mul eriti suur kohustus oma tööd väga hästi teha.“

Mida kujutab endast nõuniku amet?

„Selles ametis tuleb palju kodanikega suhelda ja lahendada erinevaid küsimusi. Samuti tuleb leppida kokku kohtumisi ja mitmetel sündmustel tuleb ka ise kaasas käia, et aidata kaasa nende sujumisele. Arutame koos teise nõuniku

ja ministriga läbi erinevad tegevused ja hindame, kus minister peaks kindlasti osalema ja millele tähelepanu pöörama. Hoian silma peal ka ministri kalendril, mistõttu pöörduvad paljud just minu poole küsimustega, kas minister saaks mõnel üritusel osaleda. Seejärel peame hindama, kas see on võimalik või mitte. Ennekõike on tähtis see, et ministri töö sujuvaks teha.“

Palun kirjeldage oma tavapärasest tööpäeva.

„Ma ei teagi, mis see tavapärase tööpäev üldse on. Iga uus päev on teisest erinev. Tavaliselt on mõned kohtumised ka väljaspool ministriumit. Tihti tuleb sõita ka Tallinnast välja. Ministril on tihe tööpäev ja koos oma kolleegiga peame jälgima, et minister jõuaks kõigile kohtumistele ning ei unustaks selle kõrval ka lõunat süüa, et vastu pidada. Palju tuleb suhelda ka teiste ministriumite ja riigikoguga. See tähendab, et väga palju töönädalast viibin just riigikogus.“

Kuidas on sisseelamine senimaani sujunud?

„Usun, et hästi. Ministriumis on vastuvõtt väga soe ja kolleegid on vastutulelikud ja aitavad lahkesti, kui päris kõiki asju veel ei tea. Teemasid on palju, millega tuleb kursis olla, ja infotulv esimestel nädalatel on olnud päris suur. Samas on kõik olnud uus ja huvitav ning riigiteaduste tudengina on see väga hea võimalus kasutada ülikoolis saadud teoreetilisi teadmisi praktikas.“

Milline ülemus on Sven Mikser?

„Sven Mikser on väga konkreetne ja ütleb, mis talle ei meeldi

ja mis meeldib. Selles mõttes on lihtne. Tegu on väga targa inimesega, kes iga päev õpetab midagi uut. Tegu on väga hea juhiga, kes oskab õigel ajal nalja visata ja vajalikul hetkel ka konstruktiivset kriitikat edastada ja seda alati omapoolsete ettepanekutega.“

Hiljuti valiti teid ka noorsotside presidendiks. Mis on sellel ametikohal teie ülesanneteks?

„Tõepoolest olen nüüd ka noorsotside president. Otsus sellele ametikohale kandideerida ei tulnud kergelt, sest tegu on ikkagi väga suure organisatsiooniga, mis koondab endas väga erinevaid inimesi ja millel on väga pikk ajalugu. Nimelt on noorsotsid vanim Eestis praegu tegutsev poliitiline noorteühendus, mis alustas oma tegevust juba siis, kui mina polnud veel sündinudki. Presidendina on minu peamiseks ülesanneteks esindada organisatsiooni, juhtida kaheksaliikmelist juhatust ja olla organisatsiooni mootoriks.“

Olete küll üsna noor, aga juba palju saavutanud. Kuhu edasi?

„Ma ise ütleks, et ma pole veel midagi saavutanud. Kõik on veel alles ees. Kavatsen järgmisel aastal viia lõpule oma õpingud riigiteaduste erialal ning minna ajateenistusse. Seejärel soovin magistriõpingutel ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetajaks õppida. Tõrva patrioodina soovin siin ka tulevikus elada ja töötada. Selle kõrvalt jõuab ka poliitikaga tegeleda.“

Sandra Saar

MULGI KULTUURI INSTITUUDI KONTOR HAKKAB PAIKNEMA TÕRVAS

5. mail avas Tõrva Linnavalitsuse hoones pidulikult ukseid Mulgi Kultuuri Instituudi kontor.

Ruumid paiknevad endistes SEB panga ruumides, mis viimased neli aastat on seisnud tühjana.

Tõrva linnavalitsus andis ruumid instituudile kasutada tasuta.

Varem asus instituudi kontor Abja-Paluoja, kus valitses ruumikitsikus. Tõrvas on mulkide käsutuses lisaks kontoriruumidele ka saaliosa, kus võimalus läbi viia koosolekuid ja üritusi.

5. mail toimunud kontori avamisel anti mulkide poolt Valga

maavanem hr. Margus Lepikule üle Mulgi lipp, mis hakkab lehvima Valga Maavalitsuse hoone ees.

Mulgi Kultuuri Instituudi ruumides asus 15. maist tööle instituudi värske juhataja Kaja Allilender.

Siim Ausmees

Aino-Elviera ja Endel Ilisson

Foto: Tarmo Tamm

Seda ei juhtu iga päev!

Helme Vallavalitsusel oli võimalus 3. mail õnnitleda vallako-danikke briljant-pulma puhul.

Aino-Elviera ja Endel Ilisson abiellusid 1954. aastal 2. mail. Selle piduliku päeva puhul oli vallavalitsus tellinud perekonnaseisubüroost 60 aastat tagasi leidnud sündmuse registreerimist kinnitava dokumendi ära kirja, mis pidulikult abielupaarile üle anti. Äramainimist väärrib veel asjaolu, et Aino Ilisson pidas samaaegselt ka oma 85. sünnipäeva (04.05.2014). Endel Ilisson peab oma 90. juubelisünnipäeva käesoleva aasta juulikuus.

Soovime siinkohal veelkord briljantnoorpaarile õnne ja ter- vist jätkuvateks aastateks ja ette- võtmisteks!

Sünnipäeva ja briljantpulma tähistamise laud oli kutsututele kaetud eesti maarahvale kom- bekohaselt - omavalmistatud maitsva maalähedase toiduga. Pererahvaga vestlusest tuli ilmsiks asjaolu, et mehe tallu asuti elama just alates sellest päevast, kui leivad ühte kappi pandi s.t siis kuusküm- mend aastat tagasi. Aino-Elviera ja Endel on kogu koos elatud elu elanud vaid selles samas armsas Eestimaa maakodus Helme vallas Jõgeveste külas Pello talus.

Helme Vallavalitsus

TÕRVA KINOHOONEL ALGAS UUS AJASTU!

24. aprilli õhtul etendus Tõrva kinohoones Vilde teatri poolt mängitud tragikomöödia „Fokstrott“, tähistades sellega Tõrva kinohoone taassündi kul- tuuriürituste toimumise kohana.

Täissaalile mängitud tragi- komöödia jutustas ühe pere- konna keerulistest omavahe- listest suhetest. Õeldakse, et vanemaid ei saa valida, aga valida peaks saama enda elu- teed. Kui kerge või raske see lastele on, kui kõige suuremad mõjutajad - vanemad - on rahul- olematud, kiuslikud, hukka-

mõistvad või lihtsalt õnnetud?

Etenduses mängisid kaasa ka Linna külast pärit Taavo Mägiveer ja Priit Tsiirp. Kelneri rollis olnud Mägiveeri arvates oli Tõrvas esitatud „Fokstrott“ üks parimaid etteasteid. „Pal- judes kohtades kuidagi eten- dus ei lähe käima, kuid Tõrvas oli teistmoodi,“ lisas Mägiveer. Teatritrupp kiitis ka Tõrva pub- likut, kes tuli etendusega kaasa ja andis olulise panuse ettevõt- mise kordaminekuks.

Tõrva Linnavalitsus

„Fokstrotti“ osatäitjad Tõrva kinohoones

Foto: Maito Ruusmann

Tänavune Tõrva Loits on kui tõeline staaride paraad

9. augustil Veskijärve veerel toimuv Tõrva Loits 2014 jutustab seekord eesti rahva ennemuistseid jutte, pakkudes ennenägematut vaatamängu ja parimat muusikat tuntud artistide ning ansamblike esitluses.

Suurejoonelise tule, vee ja muusika vabaõhu-vaatemängu juhatavad sisse armastatud lauljad Tanel Padar, Ott Lepland ja Jalmar Vabarna, kes üheskoos esinevad ansambli Vallatud Vestid nime all.

Loitsuõhtut kroonib Mart Kolditsa poolt spetsiaalselt Tõrva Loitsuks lavastatav ainukordne vabaõhu-vaatemäng „Eesti rahva ennemuistsete jutud 2.0“, kus ansamblike Metsatõll ja Winny Puhh, parkuurijate ja maailma suurimate trummide osavõtul etendatakse ainult üks kord eesti rahva ennemuistseid jutte, võrreldes neid Tõrva Loitsule omase ürgse ja tulise vaatamängulise vormiga.

Kontsert-etenduse eriefektide eest hoolitsevad Trikivabrik ja Valgusfestival Tulemeistrid. Liikumise seab Märt Agu. Loitsuõhtut jääb lõpetama Hendrik Sal-Saller koos orkestriga. Lisaks näeb laval ka mitmeid meie linna tublisid tegijaid.

Et omad oleksid eelistatud, on korraldajad otsustanud anda kiirematele Tõrva piirkonna (Tõrva linn, Hummuli vald, Helme vald, Põdrala vald) elanikele võimaluse soetada pileteid 20% võrra soodsamalt. Soodusvõimalus kehtib B-sektoris ja eeldusel, et pääse lastatakse välja enne 15. juulit.

Pileteid saab osta Tõrva keskvaljaku lillepoest ja Tõrva Linnavalitsusest. Sooduspääsmete arv on piiratud!

Tõrva Linnavalitsus

Tõrva linn osales Maale-Elama messil

Tõrva linn osales 26. aprillil Tartus toimunud messil Maale-Elama.

Tõrva linnal ja teistel Mulgimaa omavalitsustel oli messil ühine boks, kus jagati igakülgset informatsiooni Mulgimaa elu-olu kohta.

Tõrva linn kutsus messil osalejaid 9. augustil toimuvale Tõrva Loitsule ja Tõrva Tule-Päevadele, et huvilised saaksid vaadata linna üle, tutvuda inimestega ja teha ehk ka otsuse tulla Tõrva elama ja töötama.

Korraldajate sõnul käis messil läbi kokku üle 1500 uudistaja. Enamik osalejatest olid noored pered, kes otsisid võimalusi minna maale elama.

Tõrva linna esindasid messil linnapea Maido Ruusmann, abilinnapea Piret Karu, Tõrva Avatud Noortekeskuse juhataja Sandra Viljumson ja avalike suhete spetsialist Siim Ausmees.

Siim Ausmees

Helmes toimunud näidisõhurünnak „Kevadtorm 2014“ oli võimas

Nüüd on see möödas. Lehe ilmumise ja lugemise hetkeks on Lõuna- Eestis toimunud „Kevadtorm 2014“ õppused lõppenud ja muutunud juba ajaloo faktiks. Kuigi Helme valda puudutas õppustest territoriaalselt ja ajaliselt vaid üks osa, oli see kokkupuude sõdurite ja sõjatehnikaga ka meile, tsiviilelanikele, väärtuslik kogemus. Kogu õppuste perioodil 5. -25. maini oli igapäevaselt sõdureid märgata Ala, Linna küla külas ja Helme asulas ning mõningal määral teistes valla erinevates külates. Täna oleme kõik koos siis ühe kogemuse võrra jälle rikkamad.

19. mail toimunud näidisõhurünnak oli väga muljetavaldav. Reaalselt oma silmaga nähtu tõestab, et meie kaitseväge on vägagi võimeline võitlema vastasega. Kui mõned kuud enne õppust kaitsevälelased tulevaste tegutsemisala kohta kooskõlastusi taotlesid, ei osanud nad arvata sellist sooja

Näidisõhurünnak oli muljetavaldav

ja sõbralikku vastuvõttu kohalike elanike poolt. Seda kinnitasid kaitsevälelased õppuste viimasel nädalal nagu ühest suust. Tegelikus sõjas on tagasilööke, nii oli neid ka õppuste käigus. Selleks ju õppused ongi, et katsetada läbi reaalselt toimuvad olukorrad.

Kui tavaliselt kuskil valla külas toimub midagi sellist, mis ei mahu

igapäevaelu normpiiridesse, laekub pahameele kõne vallavanema telefoninumbrile või vallavalitsuse telefonidele. Siinkohal aga peab tunnistama, et õppuste käigus selliseid kõnesid polnud mitte ühtegi. Sellest tulenevalt saab teha kaks järeldust. Esimene on see, et kõigi eelduste kohaselt olid õppustel planeeritud tegevused hästi

kooskõlastatud ning inimesed asjadest informeeritud. Teiseks põhjuseks on aga kindlasti meie inimeste poolne mõistev suhtumine toimuvasse ja selle vajalikkusesse. Täna kõiki mõistva suhtumise eest!

**Täna, Tarmo Tamm
Helme vallavanem**

TUTVUMINE GEENIVARAMUGA

Bioloogiahuvilised noored geenivaramu töötoa
Foto: Kelly Viks

25. aprill on kuulutatud rahvusvaheliseks DNA päevaks. Selle raames korraldas Tartu Ülikooli Eesti Geenivaramu avatud uste päeva, kus peeti loenguid, korraldati töötubasid, tehti ekskursioon hoone tähtsamates ruumides ning kohal oli ka rändav bioklass.

Ka Tõrva Gümnaasiumi bioloogia- ja geenitehnoloogiahuvilised õpilased käisid õpetaja Marge Kaivi eestvedamisel geenivaramut ja seal toimuvat uudistamas. Päev geenivaramus oli huvitav ja sisutihed ning pakkus avastamisrõõmu kõigile osalejatele.

Õpilaste jaoks algas õppepäev lühikese loenguga „DNA kui infokandja- näiteid elust enesest“. Loengut oli hea kuulata ka neil, kes asjaga ehk nii palju kursis polnud, kuna loengupidajad rääkisid arusaadavalt ja töid illustreerivad näiteid igapäevaelust. DNA-teemaline loeng hõlmas muuhulgas veresuguluse ja kriminalistikaga haakuvaid valdkondi ning andis mitmekülgse ülevaate sellest, kuidas eelpoolnimetatud on seotud DNA-ga.

Huvilised said osa võtta töötööst, kus oli võimalik eraldada oma sülgest DNA-d. Aktiivsed Tõrva Gümnaasiumi õpilased ruttasid kohe laua taha ja asusid asjatundlikult tegutsema. Põnev oli mõne aja pärast katseklaasis näha oma pärlikkusaine molekule ja mõelda, et just sellest molekulist sõltuvad kõik meie pärliliku tunnused.

Ülejäanud õppepäeva sisustasid loengud nii GMO-dest, meditsiinilisest geneetikast, bioinformaatikast kui ka DNA kasutamisest kunstis.

Huvitavaid teemasid jagus igale maitsele. Viimases loengus tehti kokkuvõtte inimese geneetilisest varieeruvusest ja selle seostest haigustega.

Loegute vahel toimusid ka ekskursioonid geenivaramu erinevatesse laboritesse. Tutvuda sai nii tuumiklabori kui biohoidlaga, kus säilitatakse eestlastelt kogutud geneetilist materjali, mida kasutatakse näiteks eestlaste hulgas enamlevinud haiguste kindlakstegemiseks. Laborites tutvustasid sealset töökeskonda ja ülikeerukat aparatuuri, millega geeniuuringuid teostatakse, geenivaramu töötajad.

Päev geenivaramus läks igati korda - õppisime ja nägime palju uut ning huvitavat ning saime juurde bioloogialaseid teadmisi. Nii mõnelgi õppepäeval osalenul tekkis tahe veelgi enam geneetikast ja geenitehnoloogiast teada saada.

**Kelly Viks
Tõrva Gümnaasiumi
abiturient**

TÕRVA AJALOOSES KINOHOONES TAASELUSTATAKSE TÕRVA LOITS 2013

Tõrva loitsuhooja avaürituseks on 31. mail Tõrva ajaloolises kinohoones esitlusele tulev kontsertvideo 2013. aastal toimunud Eesti suurimast tule, vee ja muusika vabaõhu-vaatemängust „The Greatest Hits of Kalevipoeg“!

Üritus algab kell 19.00, mil kinohoones näidatakse suurel ekraanil parimaid palasid Tõrva Loitsust, kus esinesid Tanel Padar&The Sun, Tõrva neidudekoor ja Jaan Tätte koos ansambliga Udupasun.

Vaatamängu keskmes oli Mart Kolditsa poolt lavastatud etendus „The Greatest Hits of Kalevipoeg“, mis tõi Päär Pärensoni, 300 tantsija,

200 koorilaulja ning maailma suurimate trummidega vaatajate ette parimad palad meie rahvusest.

Tõrva kinohoones toimuvad ühisel muusikaõhtul astuvad vahepaladega üles Tõrva Laulustuudio neid ja Reigo Ahven koos trummidega. Kohal on ka lavastaja Mart Koldits, kes räägib varasematel aastatel toimunud Tõrva Loitsu üritustest ning tutvustab ka käesoleval aastal 9. augustil ainult üks kord toimuva etenduse sisu ja esinejaid - seekord on etenduse aineseks eesti rahva ennemuistsete jutud. Jutte aitavad vaatajateni tuua ansamblid Metsatõll ja Winny Puhh. Lisaks esi-

nevad Vallatud Vestid ja Hendrik Sal-Saller orkestriga.

Tõrva Loitsu õhtul Tõrva kinohoones on avatud puhvet ja toimub ka loitsu teemaline viktoriin. Kohapeal saab soetada Tõrva Loits 2014 pääsmeid ja meeneid.

Pilet Tõrva kinohoones toimuvale üritusele maksab 5 € ja seda on võimalik soetada Tõrva Linnavalitsusest või Ülle lillepoest kõrtsihoones. Osalejate arv on piiratud!

Lisainfo :
Maido Ruusmann
Tõrva linnapea
Tõrva Loits peakorraldaja
5297969, maido@torva.ee

Greatest hits of
TÕRVA LOITS
2013
Parimad palad suurel ekraanil!

**31. MAIL KELL 19:00
TÕRVA KINOHOONES**

Muusikaliste vahepaladega esinevad
Tõrva laulustuudio neid ja Reigo Ahven trummid!

Kohal on lavastaja Mart Koldits,
kes räägib Tõrva Loitsu minevikust ja tulevikust

Soetada saab
Tõrva Loits 2014 meeneid ja soodusnimega pileteid!

Avatud puhvet ja toimub Tõrva Loitsu teemaline viktoriin

Piletid hinnaga 5 eurot on müügil Tõrva Linnavalitsuses ja Ülle Lillepoes
Kohalole arv on piiratud!

Tõnu Kilgas jagas killukesi kirevast elust

♦ Teisele Tõrva kultuurimaja kohvikuõhtule minnes olid tunded veidi segased. Eelmine kord näitas, et kokkulepped võivad viimsel tunnil kokku variseda, ja nii see tunne väga kindel polnudki.

„Noh, kuidas on?“ küsisin Tõrva kultuurimaja kunstiliselt juhilt Reet Koppelilt. „Kilgas ei tule, jah?“ Vastuseks oli da Vincit väärt naeratus. „Kilgas on juba kolm tundi Tõrvas. Nii et ... on lootust“.

Ja tõesti, see üritus töötas seekord hoopis teistel tuuridel. 40 minutit enne ametlikku algust oli juba esimene koht hõivatud, kümme minutit hiljem juba suur jagu laudadest täis.

Ja siis hakkas muusika kõlama ning eesriide tagant astus kohvikuliste ette Estoonlane Valges Ülikonnas. Raimond Valgre „Suveöö serenaad“ sulatas ilmselt nii mõnegi südame ning sellele peagi järgnenud Valgre tangode popurril jäi napilt kaasaplaksumiseta.

Kuna laulude autorist ei ole Eestis iial küllalt räägitud, siis valgustas Tõnu Kilgas kuulajaid veidi „Muinaslugu muusikas“ tagamaadest. Selgus, et Valgre kirjutas selle loo ja tema ingliskeelse variandi eelkõige tollal Saksamaal toimunud lauluvõistluse tarbeks, mis põhimõtetelt oli praeguse Eurovisiooni eelkäija.

Paraku tuli sõda vahele ja sinna need laulud ja see võimalus jäigi, kuni enam kui 60 aastat hiljem Anneli Peebo ja Marko Matvere esituses see lugu siiski lõpuks üle Euroopa kõlas. Valgre-teema võttis õhtu täht kokku lauluga „Viljandi serenaad“, mille leidus ka juba kaasaulajaid.

Järgnevas küsimuste-vastuste voorus rääkis Tõnu Kilgas paljudel teemadel, kaasa arvatud isiklikel. Selgus, et Tõnu tegi oma esimese rolli Vanemuise teatris juba viieaastaselt ja sealtmaalt järk-järgult üha uusi rolle tehes teater hinge jäigi. Järgnes loogiline Elleri muusika-

kool, mille järel tuli juba otsene suunamine Vanemuise teatrisse.

Noor laulja kohtas sel perioodil ka oma elu esimest armastust Novella Hansonit, kellega neil peagi sündis tütar Hedvig. Kuna üks laulis sel ajal Vanemuises ja teine ansambliga Laine valdavalt Tallinnas, siis Tõrva oli sisuliselt ainus koht, kus pere koos olla sai. Suviti rassis siis Tõnu Tõrva KEKi betoonivabrikus, valas iga päev kaheksa tundi betooni. Õhtul rampväsinuna koju jõudes osatanud veel ämm, et „sa võta veel teine vahetus ka, saad rohkem raha“.

Paradoksaalsel kombel ei ole Tõnu Kilgase praegune elu toona-sega võrreldes tööde mahult eriti muutunud. Nii on ka Tõnu Kilgas peaaegu iga õhtul inimeste ees ja kui ta seda ei ole, siis koosneb „vaba aeg“ enamasti multifilmide helindamisest ja lavastamisest.

„Tõelised näitlejad teevad teatris oma tõsist tööd, neil on korralikud perekonnad ja nad üritavad ka kuidagi oma eluga toime tulla,“ rääkis Kilgas lihtsalt, kuidas asjalood tegelikult on. Et rahaga on kõikjal kitsas, siis on näiteks loobutud kohapealsetest majutusvõimalustest ja nii on täiesti tavaline, et kaugemasse paika esinema minek tähendab kahetunnisele esitusele lisaks kaheksa tundi edasi-tagasi sõitu.

„Aga kuidas ma saan nuriseda, kui minuga on bussis ka Ita Ever, kes ei nurise?“ resümeeris Kilgas. Eesti teatri väärikaimal vanadaamil on vaid mõnikord väsimusest tingitult raske oma kodu ära tunda.

Küll aga teab seda maja väga hästi bussijuht Raimond, kes siis delikaatselt vaieldes Ita Everi iga kord taas veendumusele viib, et õigus on siiski temal. „Oh, on jah

– kurat – minu maja,“ jõuab vaie iga kord konsensuseni ja teiste näitlejate unekoomas kodutee võib jätkuda. Järgmisel õhtul tuleb aga juba olla täies valmisolekus laval või siis minna juba varakult bussireisile mõnda muusse kohta.

Suuremate mõjutajatena nimetas Tõnu Kilgas Endel Pärna, Evald Hermaküla, Aarne Üksküla, Eino Baskinit ja Kaljo Kiiska. Just viimased kolm on Kilgase sõnul temast näitleja teinud. Endel Pärnalt sai aga siis noor näitleja parimad õpetussõnad lavalise käitumise ja loomulikult selle kohta, kuidas kanda frakki.

Loomulikult ei saadud üle seriaalist „Õnne 13“, kus Kilgas mängib koloriitset Ahvenat. Tõnu Kilgas hindas kogu seda tegemist väga huvitavaks, ent samas ajaliselt probleemseks. Nii juhtuski, et kui näitlejal ei jäänud enam seriaali jaoks aega, siis palus ta stsenaaristil end vanglasse „kirjutada“. Paraku oli Ahven rahvale meeldima hakanud ja nii ei jäänudki kirjutajatel muud üle, kui pätt taas „vabadusse“ lasta ning nii naases seriaali ka Kilgas.

Kui Ahven seriaalis kirikut rajas, tuli paljudelt televaatajalt üle Eesti Ahvenale iga päev annetustena raha. Summad ei olnud suured, kuid neid oli palju. Seriaalist mööda see publiku panus ei läinud, selle raha eest tasuti seriaali kulud. Ja kulusid on seriaali tehes palju.

Seriaali võtted toimuvad kindlates korterites, mille elanikud on siis võtete ajal ära või istuvad hiirvaikselt kusagil kaamera taga. Ahvena „kontor“ on tegelikult endise Flora direktori kabinet, kus saab võtteid teha vaid näda-

lavahetustel. Nii et - nõutud näitlejal nädalavahetusi ei ole.

Oma suhetest alkoholi, tubaka ja kofeiiniga rääkides selgus, et Tõnu Kilgas loobus napsutamise, suitsetamise ja kohvijoomise kümme aastat tagasi. „Nagu minu vanaisa ütles – vaat on täis.“

Alkoholist loobumine olnud lihtne, küll aga mitte suitsetamise ja kohvijoomise mahajätt. „Samas – unes ma suitsu ette pannud ei ole, küll aga olen unes napsutanud. Pärast on pool päeva imelik olla,“ kommenteeris Kilgas.

Veidrate juhtumite kohalt jäi Tõnu Kilgase jutt üsna napiks, küll aga rääkis ta ühe hoopis õõvastava loo sellest, kuidas Ameerikas tema nimi tema enda ja ta kauaaegse partneri nii töös kui elus – Katrin Karisma-Krummi – elud päästis.

New Yorgis maandudes võtsid neid vastu jõulised jõmmid, kes viisid nad mõlemad kuskile NY slummi, kus ühes keldris mühinal töötava ahju ees tehti neile selgeks, et ahju järgmine kütus on „kommunisti ja küüditaja Boriss Kummi tütar“ ja igaks juhuks ka Tõnu.

Passidesse vaadates oli aga selge, et juhtunud on eksitus ja kuna üks põrguparkalitest oli kunagi ammu iseseisva Eesti töösturi Oskar Kilgase all töötanud, ei jõudnud too kuidagi ära imestada, et kuidas sai Oskar Kilgase lapselaps Kummi tütreaga abielluda.

Sedasi vesteldes ja vahepeal lauldes veedeti koos 2,5 väga väärtuslikku tundi. Tõnu Kilgasele sekundeerisid lauluga Novella Hansonilaululapsed, keda õpetaja klaveril saatis.

Arnold Looga

Tõrva linna üritused mais ja juunis 2014

- ♦ 26.05-01.06 Tennisenädal Viraažis
- ♦ 30.05 – Tõrva Muusikakooli kontsert kirik-kammersaalis
- ♦ 01.06 Armulauaga jumalateenistus Helme kirikus
- ♦ 01.06 Lastekaitsepäeva tähistamine Tõrva Gümnaasiumi juures
- ♦ 03.06 Tõrva Avatud Noortekeskuse suvehooaja avamine
- ♦ 05.06 Uue Discgolfi raja avamine Tõrva Avatud Noortekeskuse juures
- ♦ 05.06 Tüdrukute Padjaklubi Tõrva Avatud Noortekeskuses
- ♦ 06.06 Noorteka Extreme Skate
- ♦ 08.06 Nelipüha jumalateenistus armulauaga Helme kirikus
- ♦ 11.06 Aaretejaht Tõrva Avatud Noortekeskuses
- ♦ 15.06 Kolmainupüha jumalateenistus armulauaga Helme kirikus
- ♦ 18.06 Tõrva Gümnaasiumi abiturientide vastuvõtt kirik-kammersaalis
- ♦ 21.06 Tõrva-Helme-Põdrala suur piirkondlik jaanituli Pikasilla laululaval
- ♦ 21.06 Lõpuaktused Tõrva Gümnaasiumis
- ♦ 23.06 Võidutule vastuvõtmine Tõrva Gümnaasiumi juures
- ♦ 24.06 Helme kalmistupüha
- ♦ 27.06 Kontsert „Talendid koju“ kirik-kammersaalis
- ♦ 29.06 20 aastat Helme sõprusuhteid Byneseti kogudusega Norras-kontsert kirik-kammersaalis
- ♦ Värske info ürituste kohta on leitav Tõrva linna koduleheküljelt www.torva.ee

SÜNDMUSTEST TÕRVA KIRIK-KAMMERSAALIS

Hilda Mikk ja Urmas Oras
Fotod: Ilmar Kõverik

27. aprillil Tõrva Kirik-Kammersaalis toimunud Valge Pühapäeva kontsert-jumalateenistuse käigus kohtus Helme koguduse kauaaegne liige, hiljuti 93aastaseks saanud Hilda Mikk Tartu Praostkonna vikaarõpetaja Urmas Orasega.

Hildal oli kaasas oma koduaiast nopitud kevadlilled ja luuletus kingitus noorele vikaarõpetajale, kellega ta oli siiani tuttaval ainult Pereraadio kaudu.

Esmaspäeval, 5.mail käis Tõrva Kirik-kammersaalis Tõrva laste-aedadele külalissetendust andmas ansambel TALLINNA BAROQUE kontsert-etendusega „Kuningas tuleb külla“

Esinejaid teele saates ütles Tõrvalille lasteaia juhataja proua Ede Truu: „Minule, meie lastele ja lastevanematele see etendus meeldis. Suur tänu teile!“

Ilmar Kõverik

Imbi Tarum, Mõmmiku lasteaia juhataja Urve Saks ja Liina Saari

TÕRVA AVATUD NOORTEKESKUSE TÖÖTAJAD TÄIENDASID ENNAST MOBIILSE NOORSOOTÕO VALDKONNAS

12.-14. mail läbisid Tõrva Avatud Noortekeskuse juhataja Sandra Viljumson ja noorsootöötaja Ines Piller Tartumaal toimunud MoNo koolituse I mooduli.

MoNo ehk mobiilne noorsootöö on sotsiaalpedagoogiline lähenemine, mille kontseptsioon sisaldab noorteni jõudmist, minnes ise noorte juurde (noorte kogunemiskohadesse, bussijaamadesse, sh töö internetis).

MoNo üheks eesmärgiks on varajane märkamise ja sekumise, jõudmaks eelkõige riskioludes laste ja noorteni, parendada noorte elu ja soodustada arengut, aidates püstitada eesmärgid ning kasutada

nende saavutamiseks endas peituvaid ressursse.

MoNo koolitusel käsitletavad teemad keskendusid MoNo põhiprintsiipidele ja meetoditele, seadusandluse tundmisele, riskide hindamisele ja ohtude vältimisele, võrgustikutöö tähtsusele, psühholoogilistele aspektidele ning mentorlusele. Juunis leiab aset MoNo koolituse II moodul, mille lõppedes saadakse vajalik ettevalmistus mobiilse noorsootöö rakendamiseks tänavapildis.

Sandra Viljumson
Tõrva Avatud Noortekeskuse juhataja

PUUETEGA INIMESTE VÕIMALUSED TÖÖD TEHA

Eesti Töötukassa on ette valmistanud suurt ja põhjalikku muutust Eesti töövõimega inimestele. Peamine mõte, mida enda jaoks olen leidnud, on see, et enam ei hinnata töö võimetust, vaid töö võimekust.

Võib ju öelda, et mis see sõna muudab - võimetus või võimekus? Tegelikult muudab palju. Püüab leida iga inimese võimaluse ja võimekuse talle sobivat tööd teha.

Igakuks soovib olla milleski hea, teha midagi hästi. Tunda, et ta on vajalik kellelegi või millegi jaoks.

Seesama protsent, mis enne andis peale templi, et sa oled võimetus, ütleb nüüd, et sa oled võimekas. Sa saad hakkama.

AS Hoolekandeteenused Tõrva Kodu on kodu 60 psüühikahäirega inimesele. Püüame oma klientides alati näha kõigepealt võimekust. Meie näeme iga päev, et sügava puudega ja 100% töövõimetu inimene on võimeline midagi tegema. On selleks kodutööd (oma toa koristamine, laua katmine), käsitöö (kudumine, õmblemine) või õues tänavapühkimine - kõik saavad millegagi hakkama.

Paljudele meie Kodu klientidele jääb aga sellest, mida on võimalik teha oma kodus, väheks. Nad on võimelised ja tahavad teha rohkem. 2013. aastal käisid meie inimesed tööl RMKs- metsa istutamiseks parajaid taimi istandusest välja võtmas, talupidaja juures puud ladumas ja abiks põllul kõrvitsasaaagi koristamisel ja tegid veel palju väiksemaid abitoide.

Meie teenuse sisuks on õpetada ja juhendada klienti oma elu korraldamisel. Töötamine ja selle eest tasu saamine on oluline osa sellest

õpetusest. Kliendid töötavad, saavad selle eest tasu ning töötasul makstakse kõik vajalikud maksud. Selleks on AS Hoolekandeteenused loonud tütarettevõtte, kes sõlmib tööandjaga lepingu, tagab kliendile juhendamise ning maksab vajalikud riigimaksud. Igakuks, ka puudega inimene, on Eesti riigi kodanik oma õiguste ja kohustustega. Ka meie kliendid annavad oma panuse riigi toimimisse.

Minnes tagasi Töötukassa plaanide juurde, siis keskendudes töövõimele, on oluline seda võimet rakendada ehk leida inimesele ka sobiv töö ja tööandja. Iga töö jaoks leidub tegija ja igale tegijale sobilik töö. Tõrva Kodu otsib oma klientidele tööd pidevalt.

Kui teil on vaja abikäsi kevadistel aiatöödel, puude ladumisel, muru niitmisel, võtke meiega ühendust. Meie inimesed otsivad tööd ka tänavakoristajate või kojameestena, saavad hakkama lihtsamate talutööde, puude lõhkumise ja ladumisega. On huvitatud töödelt aiandis või põllul.

Oleme alati valmis selleks, et meie klient vajab suuremat juhendamist ja toetust - sellepärast tuleb kliendiga kaasa tegevusjuhendaja, kes saadab, abistab ja juhendab, et töö saaks hästi tehtud.

Kui tekkis huvi, siis palun võtke meiega ühendust telefonil 58603307 või e-maili aadressil torva@hoolekandeteenused.ee.

Pakkudes puudega inimesele tööd, pakute võimalust olla aktiivne ja võrdne kogukonnaliige.

Reet Asmer
Tõrva Kodu juht
AS Hoolekandeteenused

HELME VALLAVOLIKOGU ISTUNGIL 23.04.2014

- ◆ Taagepera raamatukogu juhataja Erja Liivson andis ülevaate raamatukogu tööst. Viidi sisse muudatus raamatukogu põhimääruses;
- ◆ Indrek Valner rääkis Taagepera külaseltsi tegemistest. Istungil osalenud külaelanikel oli võimalus esitada küsimusi ja rääkida oma probleemidest;
- ◆ otsustuskorras otsustati müüa üks vallale kuuluv korteriomand Taageperas ja viis korteriomandit Karjatnarmes;
- ◆ enampakkumise korras otsustati müüa vallale kuuluvad 6

- korteriomandit Karjatnarmes ja kinnistu Ala 44;
- ◆ Euroopa Parlamendi valimiste korraldamiseks moodustati jaoskonnakomisjonid;
- ◆ võeti vastu uus valla eelarvest makstavate täiendavate sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord. Toetuste määrad ei muutu, muutuvad nende määramise tingimused.
- ◆ Päevakorravaliselt andis ehitus- ja majandusnõunik Andres Jurs ülevaate valla üldplaneeringust.

Tiina Õunpuu
vallasekretär

HELME VALLA AUKODANIK 2014

Helme vallavalitsus kuulutab välja 2014. a valla aukodaniku kandidaatide esitamise. Aukodaniku nimetus antakse füüsilisele isikule erilise auavaldusena Helme vallale osutatud väljapaistvate teenete eest. Aukodaniku nimetuse andmise otsustab vallavolikogu. Ettepanekuid aukodaniku nimetuse andmise

kohta võivad teha kõik juriidilised ja füüsilised isikud. Avaldus ettepanekuga peab sisaldama isiku eluloolisi andmeid ning põhjendust, miks isik võiks saada aukodanikuks. Avaldused palume esitada vallavalitsusele hiljemalt 16. juuniks k.a.

Helme vallavalitsus

Pildistan
Teie sünnipäevad,
juubelid, peod ja muud
üritused. Võimalus on
peekohas üles panna
ka väike stuudionurk
portreepiltide jaoks.
Portree- ja perepildid
looduses.
Helista ja räägime läbi.
Telefon 5245973
FIE Neil Viskov Foto

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõondis. Tel: 56 111 900

Renlog

Raieõiguste ja metsakinnistute ost.
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,
www.renlog.ee

SILMAARST V.VIHMANNI vastuvõtt
TÕRVA POLIKLIINIKUS (Tartu 4)
teisipäeviti 13.00-17.00
Reg. tel.7661518
(E 14-17,T 8-12,N 8-15, L 8-12)
Visiiditasu 5 EUR

OSTAME PÕLLUMAAD JA METSAMAAD!

METSATERVENDUSE

Üle 15 aasta edukaid kogemusi!
Metsatervenduse OÜ
Tel. 50 91 575
www.metsatervenduse.ee

Vabandus...
Mu armsad lauljad... Suur suvi on käes ja kõigil on palju muud tegemisi. Koori algus ebaõnnestus ja palun siiralt vabandust, kui keegi on pidanud pettuma. Kui läheb hästi, siis kohtume sügisel. Seniks kõike head.
Liia Laanmets - Ojap

†
HILLE REPSON
04.06.1920-26.04.2014

†
KALEV NURMSI
02.12.1969-07.05.2014

†
HARALD TOOTMAA
28.08.1927-25.04.2014

HELME - TÕRVA ELU TERVITAB UUSI ILMAKODANIKKE

KRISTOFER LEITMAA
21.04.2014

KEVADE KESKUSE ARVUTIPOES

- ◆ Arvutite remont ja hooldus
- ◆ Ordi arvutite garantiiremont
- ◆ Must-valge ja värviline paljundus A4
- ◆ Dokumentide kiletamine
- ◆ Videokassetide digitaliseerimine
- ◆ Kojukutsed: 5015282, info@silverarvuti.ee
- ◆ Kauplus avatud E-N 12:00-17:00
Väljakutsed E-N 9:00-12:00, R 9:00-17:00

AITA LEIDA TÕRVA SWEDBANKI RUUMIDELE VÄÄRIKAS FUNKTSIOON!

Tõrva Linnavalitsus kuulutab välja ideekonkursi, leidmaks uue funktsiooni Tõrva ühes vanimas majas - kõrtsihoones asuvatele Swedbanki ruumidele.

Alates 1. juulist vabanevad kõrtsihoones asuvad 117 m2 suured teenindusruumid, mis on olnud aastaid pangakontoriks.

Linnavalitsus soovib ideekonkursiga leida ruumidele väärrika hoonega sobivat otstarvet. Kas seal võiks tegutseda mõni tegus organisatsioon, mille tegevus aitab kaasa Tõrva elu- ja töökeskkonna arengule? Kohvik või linnagalerii?

KIRIKUTEATED

- ◆ 31. mail kl.14 Taagepera kiriku 340.aastapäev, armulauaga jumalateenistus, laulab Tallinna Jaani koguduse kammerkoor, juh.Reet Lend ja Triin Lend, solist Priit Põldma, kontsertmeister Tiia Tenno. Jutulustab Tallinna Jaani koguduse õpetaja Eve Kruus.
- ◆ 1.juunil kl.11 armulauaga jumalateenistus Helme kirikus
- ◆ 8.juunil kl.11 nelipüha jumalateenistus armulauaga Helme kirikus
- ◆ 15.juunil kl.11 kolmainupüha jumalateenistus armulauaga Helme kirikus
- ◆ 15.juunil kl.14 jumalateenistus Taagepera kirikus
- ◆ 22.juunil kl.11 Taagepera kalmistupüha
- ◆ 22.juunil kl.14 jumalateenistus Riidaja kirik-kabelis
- ◆ 24.juunil kl.11 Helme kalmistupüha
- ◆ 29.juunil kl.11 20 aastat Helme sõprussuhteid Byneseti kogudusega Norras, armulauaga jumalateenistus Helme kirikus koos Norra külalistega.
- ◆ 29.juunil kl.20 - 20 aastat Helme sõprussuhteid Byneseti kogudusega Norras. Kontsert Tõrva Kirik-Kammersaalis. Laulavad külalised ja Helme valla ans.Sillervo.

Paku linnavalitsusele välja oma idee, millist tegevust näeksid Sina tulevikus nendes ruumides!

Idee võib olla nii era-, avaliku- kui mittetulundussektori tegevusvaldkondadest.

Mõtteid ja kommentaare saab postitada läbi infovormi, mis on leitav aadressil <http://torva.kovtp.ee/swedbank>

Tee oma postitus hiljemalt 20. juunil. Kõikide postitajate vahel läheb väljalootimisele 5 Tõrva Loitsu piletit.

Siim Ausmees

1. JUUNIL LASTEPIIDU SUVEKS MAALE JANAEMA JUURDE

PIDU ALGAB RONGKÄIGUGA Keskväljakult kell 10.30

Päevajuhid: *Memm ja Taat*

Miniloomaaid
Pannkoogid, jäätis
Kummituste kelder
Vibu, kommijooks
Madalseiklusrada
Pamperpall
Karussell
Batuudid
SKY jump
Retrobuss
Traktorid
Kombainid

Kell 11.00 **KONTSERT**

Pidu lõpeb kell 14.00 suure vahumõlluga

Kell 17.00 Laulustuudio **KONTSERT** Kammersaalis
Kell 19.00-23.00 **Freddy Tomingas**
Kontsert-disko: Vanamoisa järve ääres